

Odbor za kulturu i obrazovanje

2023/2019(INI)

18.7.2023

MIŠLJENJE

Odbora za kulturu i obrazovanje

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o provedbi Uredbe o geografskom blokiranju iz 2018. na jedinstvenom
digitalnom tržištu
(2023/2019(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje (*): Sabine Verheyen

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na ključnu važnost filmskog i audiovizualnog sektora te drugih kreativnih sektora s internetskim sadržajem zaštićenim autorskim pravima za EU na gospodarskoj i kulturnoj razini te smatra da su ti sektori ključni za očuvanje kulturne i jezične raznolikosti EU-a te medijskog pluralizma; ističe da je europski filmski i audiovizualni sektor ugrožen te da je pretrpio gubitke prihoda zbog pandemije bolesti COVID-19;
2. pozdravlja nalaze iz ovog izvješća o ocjeni, koji potvrđuju da proširivanje područja primjene ove Uredbe na internetski sadržaj zaštićen autorskim pravima ne bi donijelo znatne koristi za potrošače u pogledu odabira sadržaja i da bi imalo negativne posljedice u pogledu troška i pluralizma ponuda sadržaja;
3. naglašava da je ulaganje u produkciju, distribuciju i prikazivanje filmova visokorizičan pothvat te da se to ulaganje štiti jamčenjem ekskluzivnosti filma na određenom području;
4. konstatira da filmski i audiovizualni sektor ima širok raspon dionika, koji obuhvaćaju brojna mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), uključujući velik broj vrlo inovativnih i kreativnih neovisnih poduzeća za izradu i distribuciju filmova te kina koji proizvode, distribuiraju i prikazuju širok raspon sadržaja diljem EU-a;
5. naglašava pragmatično i kontinuirano prilagođavanje filmskog i audiovizualnog sektora u Europi kulturnoj i gospodarskoj stvarnosti Unije koja obuhvaća 27 zemalja, s različitim nacionalnim i regionalnim kulturama, navikama, tržišnim uvjetima i potražnjom publike, za što je potreban prilagođen pristup razvoju, proizvodnji i distribuciji sadržaja;
6. naglašava ključna načela finansiranja filmskog i audiovizualnog sektora, posebno autorska prava i neizostavnu teritorijalnu i isključivu dodjelu prava licenciranja i ugovorne slobode te napominje da je lanac vrijednosti u području filma usko povezan ekosustav; naglašava da ono što se događa na internetu utječe i na ono što se događa izvan interneta; podsjeća da su vremenska i teritorijalna ekskluzivnost usko povezane;
7. naglašava da dijalog o dostupnosti djela, koji je pokrenula Komisija u okviru Akcijskog plana za medijski audiovizualni sektor, još nije doveo do konkretnog napretka; podsjeća na izvješće Komisije kojim se potvrđuje da se pristup filmskim naslovima dostupnima u svakoj državi članici EU-a uvelike razlikuje;
8. u tom pogledu pozdravlja Komisiju prvu kratkoročnu reviziju Uredbe (EU) 2018/302¹ (Uredba o geografskom blokiranju) kojom se podupire kontinuirano isključivanje

¹ Uredba (EU) 2018/302 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2018. o rješavanju pitanja neopravdanoga geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju državljanstva, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata te o izmjeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 60I, 2.3.2018., str. 1.):

audiovizualnih usluga iz područja primjene te uredbe;

9. pozdravlja zaključke Vijeća od 30. studenoga 2021. i 4. travnja 2022. u kojima se ističe važnost teritorijalne ekskluzivnosti i ekskluzivnog licenciranja za održivost audiovizualnog sektora;
10. ponavlja činjenicu da se ekskluzivnim teritorijalnim licenciranjem trenutačno osigurava održivo financiranje filmova i audiovizualnog sadržaja te doprinosi osiguravanju raznolikosti sadržaja i kulturnoj raznolikosti, pluralizmu, te širokom rasponu poslovnih modela distribucije, od kojih u konačnici imaju koristi potrošači u EU-u;
11. ističe postignuća Uredbe (EU) 2017/1128 o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu², kojom se preplatnicima na prenosive usluge internetskih sadržaja koje im se zakonito pružaju u njihovoj državi članici boravišta omogućuje da tim uslugama mogu pristupiti i njima se koristiti kada se privremeno nalaze u drugoj državi članici, pri čemu se ne ometa lanac vrijednosti proizvođača audiovizualnih sadržaja; podsjeća na važnost prenosivosti u poboljšanju dostupnosti filmova i audiovizualnog sadržaja kada europski građani putuju u inozemstvo te poziva na daljnju procjenu njezine učinkovitosti i konkretnе primjene u svjetlu potrošačkih navika koje se brzo mijenjaju i tržišnih trendova u tom sektorу;
12. naglašava da trenutačni sustav teritorijalne ekskluzivnosti u području sporta pomaže u održavanju kvalitete sadržaja i opskrbe sadržajem te nudi održivost organizatorima sportskih događanja, istodobno osiguravajući financiranje sportova na lokalnoj razini i ulaganje u promicanje talenata;
13. smatra da bi uključivanje audiovizualnih usluga u područje primjene Uredbe o geografskom blokiraju dovelo do znatnog gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, uz istodobno narušavanje ugovorne slobode i smanjenje kulturne raznolikosti u proizvodnji, distribuciji, promociji i prikazivanju sadržaja; naglašava da bi takvo uključivanje dovelo do manjeg broja distribucijskih kanala, što bi u konačnici dovelo do povećanja cijena za potrošače;
14. naglašava da se teritorijalnim licenciranjem distributerima i kinematografskim operaterima omogućuje veća fleksibilnost u zajedničkom radu kako bi stvorili tržište za svoj sadržaj na njihovim područjima, primjerice različitim počecima prikazivanja filmova u kinima, istodobno osiguravajući usklađenost s nacionalnim pravilima o medijskoj kronologiji, kao i ciljanim marketinškim kampanjama, uzimajući u obzir kulturne i jezične posebnosti;
15. ističe da nedavni podaci Europskog audiovizualnog opservatorija dokazuju da tržište publici stavlja na raspolaganje sve veći broj europskih filmova diljem Europe; uviđa da taj porast dostupnosti dokazuje da se poslovni modelom teritorijalne ekskluzivnosti osigurava obilje filmova i da je isključivanje audiovizualnih usluga iz područja primjene Uredbe i dalje svrsishodno;
16. ističe da bi takvo uključivanje srednjoročno i dugoročno moglo dovesti do niza

² Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, SL L 168, 30.6.2017., str. 1.

negativnih učinaka na stvaranje, financiranje, produkciju, distribuciju, promidžbu i upotrebu filmova i audiovizualnih sadržaja, čime bi se moglo našteti kulturnoj raznolikosti i cijelom vrijednosnom lancu koji se u potpunosti oslanja na načelo teritorijalnosti;

17. podsjeća da, kako je navedeno u izvješću Komisije iz studenoga 2020. o prvom kratkoročnom preispitivanju Uredbe o geografskom blokiranju, geografsko blokiranje u sektoru knjiga ne izaziva zabrinutost za veliku većinu potrošača, te da bi uključivanje e-knjiga u područje primjene Uredbe dovelo do gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, a istodobno bi se narušila ugovorna sloboda, smanjila kulturna raznolikost, povećao monopol nekolicine dominantnih aktera na tržištu, dok bi se mnoga mala i srednja poduzeća istisnula s tržišta, čime bi se ugrozila alternativna ili neovisna ponuda pri čemu gotovo da i ne bi bilo koristi za potrošače;
18. smatra da bi uključivanje glazbenih usluga u područje primjene Uredbe o geografskom blokiranju dovelo do znatnog gubitka prihoda, čime bi se ugrozila ulaganja u nove sadržaje, uz istodobno narušavanje ugovorne slobode, smanjenje kulturne raznolikosti u proizvodnji, distribuciji i prikazivanju sadržaja te porast cijena za potrošače;
19. smatra da takvo uključivanje posebno može dovesti do usklađivanja cijena na štetu potrošača, zbog povećanja cijena u zemljama u kojima teritorijalna ekskluzivnost omogućuje ponudu sadržaja do cjenovne točke usklađene s kupovnom moći potrošača;
20. smatra da bi trebalo učiniti više kako bi se osigurali cirkuliranje i dostupnost djela i programa u EU-u, uključujući postojeće i nove kinematografske i audiovizualne sadržaje, čime bi se odrazilo bogatstvo i raznolikost kulture u Europi preko njezinih granica; u tom pogledu prepoznaje iznimnu važnost podupiranja europskih koprodukcija, sinkroniziranja ili titlovanja na 24 službena jezika EU-a te prikazivanja djela na međunarodnoj razini; poziva Komisiju da u suradnji s industrijom pokrene inicijativu kojom bi se osiguralo da europski nagrađeni filmovi, kao što su dobitnici Nagrade publike LUX, budu dostupni diljem EU-a te da širi katalog usluga videa na zahtjev bude dostupan preko granica kako bi se ostvario daljnji povrat ulaganja na nekoliko domaćih tržišta;
21. poziva Komisiju da započne rad na mogućnosti otkrivanja europskih djela na internetu i da preispita ulogu, učinak i transparentnost algoritama za preporučivanje u kulturnom sektoru;
22. napominje da pružanje potpore titlovanju i sinkronizaciji sadržaja povećava ne samo potražnju i dostupnost u različitim zemljama nego i njegovu pristupačnost; skreće pozornost na povećanje broja europskih sadržaja za publiku diljem Europe i poziva na daljnja ulaganja država članica i sektora;
23. podsjeća na važnost članka 7. Direktive 2010/13/EU³ (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) i naglašava da bi se pristupačnost sadržaja trebala tumačiti na temelju njezina potpunog područja primjene; poziva na jačanje njezine primjene, među

³ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010, str. 1).

ostalim za osobe s oštećenim sluhom i slabovidnim osobama, kako bi se osigurao uključiv pristup audiovizualnom sadržaju te pristup svim europskim građanima;

24. podržava poticanje europske kulturne raznolikosti i raznolikosti sadržaja, što u konačnici koristi europskim potrošačima;
25. podsjeća na jedinstvenu prirodu iskustva koja pruža sektor kinematografije, i u kontekstu vrijednosti prikazivanja u kinima, te poziva države članice da podržavaju daljnja takva prikazivanja, istodobno držeći korak s promjenjivim navikama i potrošačkim obrascima građana;
26. ponavlja da su potrebna ulaganja kako bi se predvidjele daljnje promjene na tržištu, potaknula pojava novih formata i ojačala prisutnost raznolikih ponuda poduzeća iz EU-a na internetu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 23 3 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Martina Michels, Niklas Nienass, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Ibán García Del Blanco, Rob Rooken, Marc Tarabella
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Angel Dzhambazki, Erik Marquardt

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

23	+
ECR	Angel Dzhambazki, Rob Rooken
ID	Christine Anderson
NI	Marc Tarabella
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
S&D	Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilürek, Martina Michels

3	-
Verts/ALE	Romeo Franz, Erik Marquardt, Niklas Nienass

2	0
NI	Andrea Bocskor
S&D	Petra Kammerevert

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani